

"Казусът Минков" - или как ръководеният от чл.-кор. Чавдар Стоянов НС на ИЯИЯЕ, скандално анулира предзащитата на безспорна дисертация за степента "доктор на науките"

(продължение на предшестващия коментар)

Хронологията: На 25 септември 2017 доц. д-р Николай Минков от лаборатория "Теория на атомното ядро" (ТАЯ) направи заявка пред ръководителя на лабораторията доц. Митко Гайдаров, зам.-председател на Експертния съвет (ЕС) на направление "Теоретична и математическа физика" (ТМФ) и пред мен, като председател на ЕС, за защита на дисертация за степента "доктор на науките", като представи предварителен текст на дисертацията си, а по-късно и други свързани материали (списък на цитиранията и писма за съгласие от основните съавтори). С това започва процедурата за предварително обсъждане (предзащита), съгласно **чл.11** на Правилника по ЗРАСРБ на ИЯИЯЕ, чийто **чл.1** гласи: ***"Тези изисквания, условия, правила и решения са в съответствие със Закона...(ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане и са приети от Научния съвет (НС) на ИЯИЯЕ в изпълнение на чл. 1, ал. 5 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН (Правилник-БАН-ЗРАС), приет от ОС събрание на БАН на 28.03.2011 година."***

На **5 октомври 2017** изпратих на останалите членове на ЕС по ТМФ уведомление за направената заявка с линк към файла на дисертацията; още от писмото ми: *«Заявката на Николай удовлетворява наукометричните критерии за дфн, определени в Правилника на ИЯИЯЕ. Моля, ако някой има някакви коментари/въпроси да ги изпрати до края на **9.10.2017**, понеделник, за да можем да обявим евентуално вторник или сряда семинар на направление ТМФ, в присъствие на ЕС, за предзащита на дисертацията.»*

В практиката ни досега има само един случай с неуспяла още на този начален етап заявка - тази на заместник-директора доц. д-р Лъчезар Георгиев, който не изпълняваше в значителна степен минималните изисквания за брой публикации и представи текст на дисертация с включени две публикации, използвани от него при получаване на степента (малък) доктор (но настояваше да защити незабавно).

В дните след 05.10.2017 се обадиха 4-ма души в командировки в чужбина, между тях членовете на НС чл.-кор. Емил Нисимов и проф. Людмил Хаджииванов, че подкрепят дисертацията и желаят успешна защита. Освен тях двамата в ЕС по ТМФ има още 3-ма членове на НС: проф. Димитър Бакалов, доц. Михаил Стоилов (секретар на ЕС) и доц. Лъчезар Георгиев, от които нямаше реакция. Това по презумпция означава съгласие: всички преценяват, че работата може да се допусне до предзащита по обичайния ред. Доц. Гайдаров, прие да подготви писмено мнение за качеството на труда, както го изисква процедурата за предзащита в чл. 11. Друго изискване в тази процедура е дисертацията да се остави в библиотеката на разположение на интересуващите се 14 дни преди самата предзащита.

На **10.10.2017** доц. Гайдаров разпрати официалната обява за семинара на **25.10.2017** до членовете на ЕС с молба ръководителите на останалите две лаборатории от

направление ТМФ да информират сътрудниците си. Сред адресатите беше и председателят на НС чл.-кор. Чавдар Стоянов (единствен) хабилитиран специалист в областта на теоретичната ядрена физика извън направление ТМФ, председател на ЕС по Ядрена физика (ЯФ). Като сътрудник в лаб. ТАЯ е била уведомена и проф. Севдалина Димитрова, доскоро член на ЕС по ТМФ, сега член на ЕС по ЯФ.

На **12.10.2017, 2 дена** след обявяването на семинара, чл.-кор. Стоянов изпраща по електронната поща кратко съобщение до доц. Гайдаров *«Във връзка с предзащитата на Н. Минков, изпращам извадка от правилника на Закона. Да следваме процедурата»*, с копирани чл. **38, 39** от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ). Вечерта в 18:41 той ми препрати това съобщение без коментар. Малко по-по-късно същата вечер (**1 седмица** след като беше уведомен), пристигна и съобщение от доц. Стоилов: *“Валя, мисля че НС трябва да даде разрешение за предзащита. Така се процедурира с Павлин. Ч. Стоянов чете някакви текстове, от които следваше, че това е реда”*. Доц. Стоилов няма представа кои текстове е чел Ч. Стоянов, но вече привежда [«процедирането» с Павлин Грудев](#) като задължаващ прецедент...

В никой протокол от заседания на НС до октомври 2017 няма решение на НС за промяна на процедурата в действащия правилник на ИЯИЯЕ, няма и следа от обсъждане, споменаващо чл. 38, 39 в протоколите на заседанията. ЕС по ТМФ притежава подписано от чл.-кор. Стоянов копие на правилника от април 2017, със задраскан един член, т.е., подписът му удостоверява, че, с изключение на този член, правилникът се счита, както гласи цитирания **чл. 1** от него, **за съгласуван с по-горните по приоритет рамкови правилници**. Правила не се отменят със задна дата, и то с едноличното им оспорване. Напомних на чл.-кор. Стоянов, че процедурата вече е в ход, обявена е съгласно неотменени правила и, че аз ще се придържам в ролята си на председател на ЕС към задълженията, които ми налага действащият правилник на института.

Предзащитата на доц. Николай Минков се проведе на **25.10. 2017** на открит за всички интересуващи се семинар на направление ТМФ– разширен семинар на лаб. «Теория на атомното ядро» (ТАЯ), проведен от ЕС на направлението, съгласно чл. 11с препратки към чл. 10 (2) от Правилника по ЗРАСРБ на ИЯИЯЕ и чл. 33 (2) т.8, (3) от Правилника за дейността на ИЯИЯЕ (цитирани в [предшестващия настоящия коментар](#)). Присъстваха 34 души, някои от други лаборатории в ИЯИЯЕ, от СУ и ИФТТ, бивши асоциирани сътрудници на института, между които и [акад. Иван Тодоров, който оцени високо труда](#). Чл.-кор. Стоянов и доц. Стоилов не дойдоха. Проф. Димитрова, като нарече безспорни приносите на доц. Минков в областта на теоретичната ядрена физика, заяви: *“и защото работата му е безспорна, се учудвам, че не е прочел Закона, Правилника за приложение на закона и Правилника на БАН”*. Тя прочете **чл. 38** от ППЗРАСРБ, но вместо да продължи с **чл. 39** от същия правилник, изненадващо премина към **чл. 5 ал. (2)** в по-долния по приоритет Правилник (по ЗРАСРБ) на БАН, като нарече семинара - “семинар на първичното звено (лаб. ТАЯ)”: *«И тъй като в лабораторията няма достатъчно хабилитирани учени, да предложим на Директора да разшири състава на звеното и насрочи дата за предзащита”*. Тук е редно да се спомене, че, при цялата условност на възприетите в последната атестация през 2014 критерии за оценка, двамата сътрудници на лаб. ТАЯ имат в графата «Научно-изследователска дейност», съответно, проф. дфн Димитрова: по-малко от **150** точки (при средно **200** точки за асистентите), доц. Н.

Минков: почти **1200** точки.

До този момент Правилникът на БАН не фигурира във връзка с процедурата за предзащити нито в писмата на чл.-кор. Стоянов, нито в протоколите на НС. **Чл. 5 (2)** вкарва в процедурата ново действащо лице, като подменя семинара на първичното звено от чл. 39 на ППЗРАСРБ, респективно, семинара на направлението - с разширен семинар със заповед на директора. Правилникът на ИЯИЯЕ предвижда такъв семинар в случай, че и в Експертния съвет не е налице необходимият брой (7=4+3) хабилитирани учени. С изключение на лаб. «Теория на елементарните частици» (ТЕЧ) в нито едно първично звено (лаборатория) в ИЯИЯЕ няма 4 професори или доктори на науките. Именно затова този минимален брой е съзнателно осигурен в съставите на повечето (4 от 5) експертни съвети на научните направления в института, като за целта в някои случаи едни и същи професори са включени в два съвета.

Двата академични правилника по ЗРАСРБ - Правилникът на БАН и Правилникът на ИЯИЯЕ (както, впрочем, и Правилникът на Софийския университет) предвиждат **само 1 семинар предзащита**, с което е отпаднало и излишно дублираното участие на НС в процедурата в ППЗРАСРБ: във всички правилници по ЗРАСРБ НС участва неформално след предзащитата, като утвърждава журито за защита. Не ми е известно чл.-кор. Стоянов и проф. Димитрова да са информирали ръководството на БАН, че, според тях, процедурата в Правилника на БАН противоречи на по-горния правилник, и, че поради това трябва да се допълва с въпросния член 38 с намесата в него на НС преди предзащитата.

Всички изброени по-горе дейности, извършвани от ЕС преди предзащитата, отсъстват в рамковия Правилник на БАН, в който (както и в ППЗРАСРБ) все още не е отчетено разнообразието и спецификата на институтите. В ИЯИЯЕ това е съществуването на научни направления с техните експертни съвети. Процедурата в нашия правилник в седмиците преди предзащитата не само, че не противоречи на духа на закона, но е доста по-усложнена, и далеч надхвърля т.н. “обсъждане” в първичното звено по чл. 38 на ППЗРАСРБ, от формулировката на което не е очевидно, че става дума за доклад на кандидата на редовен семинар на звеното. Тъй като тези дейности (по същество заместващи обсъждането по чл. 38), се организират от ЕС, естествено ЕС обявява и предзащитата. НС не може да замени който и да е ЕС в експертната преценка дали един труд е готов за предзащита. Всъщност, както става ясно още от изказването на проф. Димитрова на семинара на 25.10.2017, а после и от последвалите решения, НС на ИЯИЯЕ, не е имал и намерение да прави преценка. НС настоява да контролира процедурата, **единствено, за да връчи контрола на директора, доц. Димитър Тонев, отстранявайки Експертния съвет.** Тази драстична намеса няма нищо общо с формалната роля на НС в чл. 38,39 от ППЗРАСРБ, роля, предоставена му в този базов правилник като на единствения в него експертен орган.

На **09.11.2017** Научният съвет на ИЯИЯЕ взема решение (без гласуване), че *«не приема като предзащита на дисертацията на доц.д-р Николай Минков проведеният на 25 октомври 2017г. семинар на Лаборатория ‘Теория на атомното ядро’ и лаборатории от направление ‘Теоретична и математична физика’, и ЕС на същото направление»*. Решението е подкрепено от **13** от присъствалите 15 члена на НС, включително от членовете на направление ТМФ доц. Георгиев, доц. Стоилов и проф. Димитрова. Възразили са чл.-кор. Нисимов и доц. дфн Недялка Стоилова.

Смайващи са «аргументите» на председателя на НС за отстраняването на ЕС от процедурата. Съгласно [протокола от заседанието на 09.11.2017](#), след като прочита **чл. 38** от ППЗРАСРБ (и «забравя» за **чл. 39**), чл.-кор. Стоянов заявява: *«При нас структури в научната организация, са такива структури, които се определят със заповед на Директора; това са лабораториите. Председателят на ЕС и членовете на ЕС не се определят със Заповед на Директора, така че те не са структурни звена в Института. Другото, което искам да ви прочета е от Правилника на БАН: Чл.5 (2).»*

Лабораториите действително са основните постоянни структурни звена в ИЯИЯЕ. С първото изречение председателят на НС преотстъпва на директора едно от пълномощията на ръководения от него независим орган за управление, в грубо нарушение на Правилника за дейността на института, приет от Общото събрание на учените (ОСУ) в ИЯИЯЕ. Съгласно **чл. 17 т. 6** от този правилник: *«НС взема решения за създаване и закриване на структурни звена в ИЯИЯЕ»*; съвсем наскоро така е била създадена и Циклотронната лаб. Напротив, в изредените в **чл. 23 (2)** пълномощия на директора, даже не се срещат съчетания като «структурни звена», независимо дали постоянни или временни. Експертните съвети също се утвърждават от НС: основна точка от дневния ред на заседанието на НС на 17.11.2016 е: *«Утвърждаване на Направленията на ИЯИЯЕ (Експертните съвети, Лабораториите и Експертизите към Експертните съвети)*. Не съществува изискване те да бъдат легитимирани със заповед на директора, нито пък нещо налага да бъдат определяни като «структурни звена», за да изпълняват функцията си в процедурата, предписана им в двата институтски правилника. Председателят на НС до такава степен се е вживял в ролята на обслужващ г-н директора, че е забравил, че НС е един от трите независими органа за управление на ИЯИЯЕ, съгласно **чл. 9** от същия правилник.

Чл.-кор. Стоянов игнорира и изказването на чл.-кор. Нисимов, че има precedent - [писмо на директора от 2012 до проф. Ана Георгиева](#) в отговор на [неин доклад](#) относно семинар за атестация на служители, в което доц. Тонев декларира: *«трябва да Ви уведомя, че е задължително да се спазва Правилника [за дейността] на ИЯИЯЕ “а именно: Чл. 33. (3) “В случаите по т. 2,3,4,5,6,7 и 8, когато структурното звено не разполага с изисквания брой квалифицирани специалисти по дадена тематика се провежда семинар на научното направление съвместно с експертния съвет по направлението»*; сред цитираните от директора е и **т. 8** от ал. (2), която се отнася тъкмо за семинари за предзащити.

В обосновката на решението на НС да анулира предзащитата на Н. Минков не фигурират явно членове и алинеи, тя е неформална: *„Не е включен необходимият брой от членове, които са специалисти по тематиката на дисертацията.“* За да проверим истинността на това твърдение, нека видим каква е дефиницията на «специалисти» в процедурите за предзащити в правилниците. В ППЗРАСРБ това са членовете на първичното звено без конкретни изисквания за хабилитирани. В Правилника на БАН, 7-те хабилитирани лица трябва да са *„специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област“* (**чл. 5 ал. (2)**). Съгласно списъка на участниците, на семинара на 25.10.2017, са присъствали **9** професори и **2-ма** д-ри на науките. От тях **3-ма** са сегашни или бивши сътрудници на ТАЯ, специалисти в областта на дисертацията, **7** са от другите две лаборатории в направление ТМФ, «специалисти в свързана (с областта на дисертацията) област. Действително, направлението има експертиза по тематиките в едноименната специалност,

акредитирана в НАОА, и съответствието между тях е потвърдено от НС.

Извод: на семинара на 25.10.2017 са присъствали значително повече от необходимия брой хабилитирани членове, които удовлетворяват дефиницията за *специалисти* в правилниците.

Въз основа на тази фалшива «обосновка», наложена от председателя на НС, в решението от 09.11.2017 следва предписанието по **член 5 (2)** от Правилника на БАН. Игнориран е призивът на чл.-кор. Нисимов НС да обяви веднага семинар за «предварително обсъждане» (предзащита) по чл. 39 (щом председателят на НС счита правилника с 2 семинара за императивен поради приоритет), като признае семинара на 25.10.2017 за «обсъждането» в **чл. 38**. Най-сетне, в неправомерното само по себе си предписание по чл. 5 (2), е добавена **втора (!) намеса на НС преди предзащитата:** *«Разширеният състав на семинара трябва да бъде утвърден от Научния съвет на ИЯИЯЕ»*. С тази незаконна по всички правилници добавка НС автоматично е **блокирал процедурата до следващото си заседание, проведено след още 6 седмици, на 21.12.2017.**

Изпратените от мен до НС преди и след 09.11. 2017 коментари разясняващи логиката на правилниците по ЗРАСРБ, както и доклад до председателя на Общото събрание на учените (ОСУ) проф. Д. Бакалов, бяха игнорирани. Побоялият се да ме покани на заседанието на съвета, обсъждащо ръководения от мен семинар, [чл.-кор. Стоянов, ми препрати на 19.11.2017 свой коментар](#) (виж и моя [отговор](#)) до НС. В него той спекулира с доброволното отсъствие на т.н. «колегия по ядрена физика» на семинара на 25.10., като мълчаливо е изключил от въпросната колегия най-изявения и представител проф. Павел Петков, изпратил отзив за дисертацията. Сред многото несвързани и противоречиви твърдения в този текст, в опит да се обоснове решението на съвета, се чете и внезапно отстъпление от **чл. 38:** *„Ще отбележа, че при [предишни за щити в направлението] не е било необходимо използването на чл. 38. Семинарът на ТЕЧ е достатъчно компетентен да провежда предзащити по тематиките на дисертациите”*. Игнорирано беше и посредничеството на главния научен секретар на БАН, проф. Е. Пашева, потърсено по инициатива на акад. Иван Тодоров, силно възмутен от безпрецедентната намеса и скандалното решение на НС.

В дискусиата на [следващото заседание на НС на 21.12.2017](#) чл.-кор. Нисимов цитира за втори път писмото на директора до проф. А. Георгиева от 2012; отговорът на чл.-кор. Стоянов: *“това писмо се отнася за атестиране на специалист, а не за предзащита на докторска дисертация (доктор на науките)”*. Председателят на НС на ИЯИЯЕ, очевидно счита, че правилата са валидни само, ако фигурират в някоя заповед на директора. А директорът «интерпретира» чл. 33 от правилника, в зависимост от мандата си: през първия мандат, в старание да получи втори - го спазва, през втория - безцеремонно го нарушава. Ако ОСУ се оглавяваше от независима от ръководството на института личност, директорът и председателят на НС щяха да понесат административното наказание, предвидено в този правилник.

На **21.12.2017** НС потвърждава решението си от **09.11.2017** и постановява: *«На основание чл.38 от ЗРАСРБ НС възлага на Директора на ИЯИЯЕ-БАН да издаде заповед за провеждане на семинар в разширен състав»*.

Чл. 38 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, в който не се споменава какъвто и да е администратор, **не е основание** за въпросното «възлагане». **Без основание** НС на

ИЯИЯЕ може, както се е случвало многократно - да реши каквото си поиска. Нещо повече, привиканият доц. Гайдаров е заставен да впише в доклада си като специалност на дисертацията на доц. Минков (към професионално направление 4.1. Физически науки) несъществуващата в акредитациите по НАОА специалност **"Ядрена физика - Теория на атомното ядро"** - повторена в директорската заповед №194 от 22.12.2017, и преформулирана по-късно в протокола като: **(специалност Ядрена физика и Теоретична и математическа физика)**.

След случая с доц. Грудев, НС отново незаконно си присвоява правото да определя специалността – право на кандидата, допринесъл с дейността си за получаването на акредитацията в НАОА. Съгласно чл. 5 (1) от ЗРАСРБ, доц. Минков има право да защити дисертация за доктор на науките, защото ИЯИЯЕ е получил акредитация от НАОА по специалност към професионално направление 4.1 Физически науки. Тази специалност е **«Теоретична и математическа физика»**; лаб. ТАЯ в направление **«Теоретична и математическа физика»** не е обвързана с акредитациите по другите 3 специалности по шифър 4.1., между които е и специалност «Ядрена физика», свързана с едноименното научно направление. Това е [декларирано на заседанието на НС на 17.11.2016 от самия чл.-кор. Стоянов](#): **«Акредитирани сме по няколко специалности, с които тези направления трябва да бъдат свързани.»** Видно е и от [доклада-самооценка до НАОА](#) от декември 2013, в който лаб. ТАЯ участва заедно с останалите лаборатории от направление ТМФ. Това е напомнил и чл.-кор. Нисимов в писмо, изпратено по-късно, което председателят на НС е игнорирал с «аргумент», пренебрегващ факта, че «специалност» - в смисъла на акредитацията от НАОА, не подлежи на интерпретация, независимо, че може да има пресичане на експертизите на научните направления. Незаконното вмъкване на «Ядрена физика» в специалността на дисертацията на доц. Минков постфактум обяснява и фалшивата обосновка на решението на НС от 09.11.2017.

В [заповедта си доц. Тонев](#) е нарушил и самия чл. 5 (2), като е разширил семинара с **«външни хабилитирани лица, специалисти в областта на процедурата»** [непредложени от първичното звено](#). Сред добавените 7 души са двама от участниците в семинара на 25.10.2017, както и двама от СУ, един теоретик, пенсионер и един експериментатор, вече отказвали участие в журито за защита. Останалите трима са от различни експериментални лаборатории на ИЯИЯЕ - самият доц. Тонев и двама от членовете на НС в напреднала (както и самият председател на НС) пенсионна възраст, като единият, проф. Трой Троев, честно си признава на повторната предзащита на 10.01.2018, че не е специалист по тематиката. Разширеният със заповед на директора семинар се отличава единствено с това, че априори ограничава имащите право на глас. Това ограничение при безспорни случаи е безсмислено. Всички 44 участници, много от тях дошли повторно в знак на солидарност с доц. Минков, гласуваха и подкрепиха единодушно, както готовността за защита на дисертацията, така и предложеното от участниците в първия семинар жури., така, че не се наложи гласовете на докараните «под строй» участници да бъдат броени отделно...

Пита се - за какво беше всичко това? Излиза, че мотивът за нелепото безсмислено повторение на предзащитата на безспорна дисертация (отнело 2-3 месеца от времето за творческа работа на кандидата), е бил доц. Тонев да се самолегитимира като

«специалист по тематиката на дисертацията», а бъдещият доктор на науките да бъде «придърпан» от направление ТМФ към направление ЯФ, в което са лабораториите на директора и председателя на НС. Нещо повече, «хибридната» формулировка в заповедта на доц. Тонев, се оказва идентична със специалността (**Ядрена физика**) - темата (**Теория на атомното ядро**), с които на 21.12.2017 той е обявил един от конкурсите за професор по шифър 4.1. Съгласно **чл. 3 (1)** от ЗРАСРБ, всеки може да се яви на конкурс по специалност с акредитация в НАОА, стига темата на конкурса да му подхожда. Озадачаващото е, че в момента в направление «**Ядрена физика**» няма потенциален кандидат за професор по **Теория на атомното ядро**, докато в направление «**Теоретична и математическа физика**», лаб. «**Теория на атомното ядро**», има няколко. Свидетели сме на цинична завера – досега се присвояваха докторанти, сега вече се присвояват и доктори на науките и професори.

Журито за защитата беше утвърдено от НС на **24.01.2018, 2 месеца** след датата, на която то трябваше, според Правилника по ЗРАСРБ на ИЯИЯЕ, да е започнало работата си. Така, с необоснованото умишлено забавяне на защитата на дисертацията му, която по закон трябваше да се състои до края на февруари 2018, доц. Н. Минков е лишен от предимството на кандидат с **представена диплома** за научната степен «доктор на науките» в обявения конкурс.

Призовавам чл.-кор. Чавдар Стоянов, главният отговорен, наред с доц. Тонев, за това издевателство над един от най-активните учени в оредяващия ИЯИЯЕ, да си подаде оставката като председател на Научния съвет на института

26.01.2018

чл.-кор. В. Петкова, председател на ЕС по ТМФ